

ismertetés keretében még vázolni sem lehet azt a sok gondolatot, melyekről a következő fejezetekben olvasunk.

A diluviumban a szárazföldek nagyjából már a mai alakúak. Több kutató véleményével szemben, Gaál az őskaribúval, illetőleg ennek utódaival bizonyítja, hogy a földtörténet záró szakaszában Európa már nem állott kapcsolatban Kanadával. Mert, miért fejlődött a Rangifer arcticus fossilis az európai Rangifer tarandus-sá és az ősi típushoz közelebbálló Rangifer aretiens-sá, ha az összefüggés a két kontinens között meg lett volna.

Részletes leírást kapunk az ősemlék-kutatásról, és több olyan adatot találunk, melynek hiányát a magyar irodalomban sokan érezték. Tudományos köreinkben valószínűleg nagy feltűnést kelt az „emberfajok” fogalmának kiterjesztése.

Az ötödik rész utolsó 14. fejezetének címe: A világ folyása. Az első sorokban elfogulatlanul bírálja saját munkáját, majd a földtan tudományos fejlődését tárja az olvasó elé, végül nagyon ügyes összefoglalással átfut az egész könyv lényeges tartalmán. Befejezésül megemlíti, hogy élet a világtér más pontján nemesak valószínűleg, hanem egészen biztosan volt és van. További eredményes kutatás párhuzamban áll a technika fejlődésével.

Osborn szerint, kire különben sokszor hivatkozik a szerző, a legtöbb kutató egyoldalú; az azonban kétségtelen, hogy Gaál-ra ez a megállapítás nem vonatkozhat. Bakterológiai, ősemléktani, embertani, barlangtani valamint földtani stb. fejtegetései úgy ebben a könyvben, mint eddigi munkáiban nagy olvasottságát, áttekinthető és megfigyelőképességét bizonyítják.

Még 1911-ben a Természettudományi Társulat kiadta ugyan-
csak Föld és az élet története címen Walther Johannes értékes munkájának fordítását. Irodalmunkban csak ez a munka előzte meg Gaál könyvét. Ha némi hasonlóság tapasztalható is a két mű között, ennek oka csak a közös tárgy feldolgozása; figyelmes olvasás mindenkit meggyőzhet Gaál munkájának önállóságáról.

Befejezésül meg kell még említenem a szép képeket és ábrákat, melyek a könyvet élénkítik. Ezek egyaránt a szerző és a Társulat ízlését dicsérik.

Bartók Lajos dr.

LEBEN DER VORZEIT. EINFÜHRUNG IN DIE VERSTEINERUNGSKUNDE.

Irta: *Hennig E. dr.*

Kiadta: J. F. Lehmann München—Berlin. 1938. Terjedelme
144 oldal, 35 ábrával.

Rendkívül ügyesen összeállított népszerű sztratigrafiai paleontológia.

A nagy tudású tübingeni professzor ez alkalommal is kiváló módon oldotta meg azt a nehéz feladatot, mely minden ilyen fajta

munka elé tornyosul. Rövid, általános áttekintés után megismerteti olvasóival Németország legelővezetesebb kövületlőhelyeit rétegtani sorrendben. Alsó-Szilézia kövületes alsókambriumából indul ki. Szép képekkel élénkítve leírását végighalad a mezozoikumon és kainozoikumon egészen a neandervölgyi emberig.

A következő 75 oldal a legszükségesebb őslénytani ismereteket foglalja magába. Részletesen ismerteti a kihalt növények és gerinctelenek morfológiáját és nagyvonalú rendszertanát, nem feledkezve meg az ősélettanról sem. A gerinces állatokkal aránylag gyorsan végezve az ősember-kutatásra tér át. Végül áttekintő táblázatot közöl a jégkorszakról.

Azt hiszem, hogy a magyar könyvkiadók sem járnának rosszul hasonló könyv kiadásával, mert nem egy alkalommal tapasztaljuk, hogy hazánkban is nagy az érdeklődés a régmúlt idők növényei és állatai iránt. H e n n i g megmutatta, hogy nemcsak a gerincesekkel lehet a nagyközönség érdeklődését felkelteni az őslénytan iránt, hanem a sokkal gyakoribb alacsonyabbrendűeket is lehet érdekesen ismertetni. Különösen akkor tarthat érdeklődésre számot az ilyen könyv, ha ez, az olvasó hazájának viszonyait tartja szem előtt.

Bartkó Lajos dr.

IV. TÁRSULATI ÜGYEK.

A) Ünnepi ülés.

12. *Jegyzőkönyv* a Magyarhoni Földtani Társulatnak 1940 november 13-án, szerdán délután 5 órakor az egyetemi ásványtani intézet tantermében tartott ünnepi üléséről.

Elnök: P a p p K á r o l y egyetemi ny. r. tanár. Megjelentek: Balogh Kálmán, Bartha Ferenc, Bartkó Lajos, Bogseh László, Emszt Kálmán, Fekete Zoltán, Gedeon Tihamér, Hampel Ferenc, Hegedűs Gyula, Horusitzky Henrik, Jaskó Sándor, Jagovics Lajos, Lineberger Márta, Lóczy Lajos, Majer István, Majzon László, Méhes Kálmán, Mezneries Ilona, Mottl Mária, Noszky Jenő, ifj. Noszky Jenő, Pantó Gábor, Papp Ferenc, Papp Károlyné, Pekár Dezső, Poschwitz Guido, Ráskay Klára, Reich Lajos, Schmidt Lajos, Sik Károly, Szabényi Lajos, Szentos Ferenc, Takáts Tibor, Tasnádi Kubaeska András, Tokody László, Vadas Anna, Vizer Vilmos társulati tagok; özv. Böckh Hngóné, Poich Lórándné Böckh Ella, ifj. Poich Lóránd, ifj. Böckh Jánosné, ifj. Böckh János, Böckh Lászlóné, br. Fejérváry Gézáné, dr. Fekete Zoltánné, Koch Ferencné, Koch Sándorné, telegdi Róth Margit, dr. Schafarzik Ferencné, Szilágyi Margit és Vadas Lajosné, mint vendégek.

I. *Elnök beszámol Csonka hazánk fokozatos bővüléséről.* Vácsolja az 1940 augusztus 30-án hozott bécsi döntőbíróági ítéletet, amelynek folytán Kelet Magyarország és a Székelyföld 43.732 km² területe, 2,395.000 lakossal került vissza hozzánk. Az egész terüle-